

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku M. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
z udziałem zainteresowanego Z. C.
o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczeń społecznych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 marca 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 lipca 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 lipca 2013 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie M. B. (poprzednio R.) przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B. z udziałem zainteresowanego Z. C. o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczeń społecznych – oddalił apelację M. B. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 23 października 2012 r., oddalającego odwołanie M. B. od decyzji organu rentowego z dnia 27 stycznia 2011 r., którą organ rentowy objął Z. C. ubezpieczeniami społecznymi: emerytalnym, rentowymi i wypadkowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o świadczenie usług na rzecz płatnika składek M. B. w okresie od 19 do 29 stycznia 2010 r. oraz od 1 do 26 lutego 2010 r. Jednocześnie organ rentowy ustalił

podstawę wymiaru składek w lutym i marcu 2010 r. na poszczególne ubezpieczenia.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżyła skargą kasacyjną M. B.. Skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W ramach pierwszej podstawy skargi (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) zarzucono naruszenie: - art. 65 ust. 1 (prawidłowo: § 1) oraz 65 ust. 2 (prawidłowo: § 2) k.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w błędnej wykładni umów z dnia 19 stycznia 2010 r. oraz 1 lutego 2010 r., zawartych przez skarżącą oraz zainteresowanego przez uznanie, że były to umowy mające charakter umów starannego działania, niemożliwe było dokonanie testu na istnienie wad fizycznych dzieła, rezultat prac nie miał charakteru samoistnego oraz były to umowy o świadczenie usług w rozumieniu art. 750 k.c.; - art. 353¹ k.c. przez jego niezastosowanie w sytuacji, w której treść umowy przy poprawnym dokonaniu jej wykładni wskazuje, że zamiarem stron i celem działania było zawarcie umowy o dzieło; - art. 750 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w uznaniu, że umowy z dnia 19 stycznia 2010 r. oraz 1 lutego 2010 r., zawarte przez skarżącą oraz zainteresowanego są umowami o świadczenie usług w rozumieniu tego przepisu i mieszczą się w granicach jego zastosowania; - art. 627 k.c. przez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, że rezultatem materialnym dzieła w rozumieniu tego przepisu może być jedynie konkretna rzecz oraz na pominięciu faktu, że rezultatem materialnym dzieła może być również doprowadzenie rzeczy do określonego stanu; - art. 627 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w niezakwalifikowaniu umów z dnia 19 stycznia 2010 r. oraz 1 lutego 2010 r., zawartych przez skarżącą oraz zainteresowanego jako umów o dzieło; - art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.; dalej jako: „ustawa systemowa”) przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na jego zastosowaniu do umów z dnia 19 stycznia 2010 r. oraz 1 lutego 2010 r., zawartych przez skarżącą oraz zainteresowanego i uznanie, że zainteresowany podlegał ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnemu z tytułu wykonywania tych umów.

W ramach podstawy procesowej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzucono naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. przez pominięcie przez Sąd drugiej instancji rozważań dotyczących: - powodów uznania, że umowy łączące strony były umowami starannego działania, nie zaś umowami rezultatu; - twierdzenia, że przemijalność efektu pracy ma znaczenie dla jego oceny jako dzieła w rozumieniu art. 627 k.c.; - naruszenia przez strony umów z dnia 19 stycznia 2010 r. oraz 1 lutego 2010 r. zasady swobody umów.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W ocenie autora skargi w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne: „1) Niejasność kryteriów rozróżnienia zobowiązania rezultatu od zobowiązania starannego działania w przypadku, w którym przedmiotem umowy jest cykliczne doprowadzanie rzeczy w niej oznaczonej do konkretnego stanu; 2) Wpływ określenia przez strony zobowiązania jednej z nich jako zobowiązania rezultatu na możliwość zakwalifikowania przedmiotu tej umowy jako dzieła w rozumieniu art. 627 KC; 3) Konieczność określenia granic odmiennej od woli stron wykładni i kwalifikacji prawnej umów zawieranych pomiędzy tymi stronami w sytuacji, gdy treść umowy, jej cel oraz zgodny zamiar stron wskazują na jej konkretny charakter zgodny z wykładnią dokonaną przez strony umowy i wymogów prowadzenia takiej wykładni i kwalifikacji prawnej;”.

Uzasadniając przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wskazano na potrzebę wykładni „przepisu budzącego poważne wątpliwości tj. art. 627 KC poprzez określenie, czy przedmiotem umowy o dzieło może być zobowiązanie przyjmującego zamówienie do cyklicznego doprowadzania rzeczy do stanu określonego w umowie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje zagadnienie prawne, a ponadto istnieje potrzeba dokonania wykładni prawa; nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie tych przesłanek. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinno bowiem zawierać wykazanie, przy pomocy jurydycznej argumentacji, że w sprawie rzeczywiście występują przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania – zwłaszcza, gdy podnoszone w skardze kasacyjnej kwestie były już wcześniej przedmiotem analizy Sądu Najwyższego.

Kwestiami identycznymi jak przedstawione w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie do rozpoznania rozpatrywanej skargi kasacyjnej zajmował się już Sąd Najwyższy i postanowieniem z dnia 21 marca 2014 r., II UK 514/13, odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej skarżącej M. B. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 11 lipca 2013 r., sygn. akt III AUa [X.] w sprawie o analogicznym stanie prawnym jak niniejsza. W uzasadnieniu postanowienia II UK 514/13 Sąd Najwyższy stwierdził, że nie zachodzą przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na konieczność rozstrzygnięcia występujących w sprawie istotnych zagadnień prawnych oraz potrzebę wykładni art. 627 k.p.c. ze względu na formułowane przez skarżącą wątpliwości, gdyż kwestie te zostały rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 26 marca 2013 r., II UK 201/12 (LEX nr 1341964) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że umowa o dzieło i umowa zlecenia należą do umów o świadczenie usług, jednak ich zakresy są odrębne. Niewątpliwie każda umowa o dzieło należy do kategorii umów rezultatu, jednak nie każda umowa rezultatu może być podporządkowana przepisom umowy o dzieło. Ponieważ umowa zgodna z wolą stron nie może być sprzeczna z ustawą

(art. 58 § 1 k.c.), przeto swoboda stron przy zawieraniu umowy nie jest nieograniczona (art. 353¹ k.c.). Inaczej rzecz ujmując, skoro wola stron nie może zmieniać ustawy, to strony nie mogą nazwać umową o dzieło zobowiązania, którego przedmiotem nie jest dzieło w rozumieniu art. 627 k.c., a w takiej sytuacji art. 65 § 2 k.c. nie ma zastosowania. Z kolei w wyroku z dnia 18 kwietnia 2012 r., II UK 187/11 (OSNP 2013 nr 9-10, poz. 115) Sąd Najwyższy stwierdził, że rezultatem pracy i umiejętności ludzkich, o których stanowi art. 627 k.c. nie może być sama czynność, a jedynie wynik tej czynności. Dzieło musi bowiem istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej odróżnić je od innych przedmiotów i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu. Wykonanie określonej czynności lub powtarzających się czynności, bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie, jest czynnością charakterystyczną dla umów zlecenia (art. 734 § 1 k.c.) oraz umów o świadczenie usług nieuregulowanych innymi przepisami (art. 750 k.c.). W konsekwencji, o ile przyjmujący zamówienie w umowie zlecenia (umowie o świadczenie usług) nie bierze na siebie ryzyka pomyślnego wyniku spełnianej czynności, to odpowiedzialność strony przyjmującej zamówienie w umowie o dzieło jest odpowiedzialnością za rezultat. Z uwagi na powyższe w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że umową o dzieło nie są czynności polegające na przemieszczaniu i układaniu drewna w stosy (por. wyrok z dnia 28 marca 2000 r., II UK 386/99, OSNPAiUS 2001 nr 16, poz. 522); obowiązki polegające na dozorowaniu obiektów (por. wyrok z dnia 9 lipca 2008 r., I PK 315/07, OSNP 2009 nr 23-24, poz. 310); powtarzalne tłumaczenia dokumentów branżowych niewykraczające poza zwykłe czynności translatorskie (por. wyrok z dnia 6 kwietnia 2011 r., II UK 315/10, OSNP 2012 nr 9-10, poz. 127); prowadzenie szkolenia dla kandydatów na kierowców (por. wyrok z dnia 18 kwietnia 2012 r., II UK 187/11, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 115); odpeschczanie śliwek (por. wyrok z dnia 26 marca 2013 r., II UK 201/12 (LEX nr 1341964)).

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną aprobuje argumentację wyrażoną w powołanym wyżej postanowieniu Sądu Najwyższego II UK 514/13 i nie znajduje w skardze kasacyjnej podstaw do przyjęcia odmiennego stanowiska.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

[aw]